

BLIJDSCHAP IN GOD.

Geniet de vreugd, die u de Heer op aard' wil schenken,
Maar bovenal, geniet die steeds met heel uw hart,
't is regds genot als gij gestaag aan Hem blijft denken,
Geen wroeging stoort die vreugd, zij kent noch leed noch smart.

Die blijdschap is alleen ons steun bij 't heil der aarde;
Zij is het die de deugd getrouw in 't hart bewaart;
Met haar vereend, behoudt elke aardse vreugd haar waarde,
Alleen die mensch geniet, wiens oog ten hemel staart.

Als hij in 't schoon der lucht den Hemelheer bewondert,
Als hij in 't voogdenlied, een hemelzangtoon hoort,
Als hij Hem mint, wiens stem in 't verre lustrum dondert,
Als 't rijkste goed hem leeft in 's Heeren troostrijk woord.

Voorals als Christus zelf de bron is van zijn leven,
Indien zijn dierbre naam in hem die blijdschap kweekt,
Wanneer hem de eer diens naams het doel blijft van zijn streven,
En als God zelf het is, die in zijn harte spreekt.

O, dit is 't waar geluk, dat immer blijft verwikken,
En deze vreugd alleen, niets kost zij aan den plegt.
Zoo wend gestaag, o mensch! tot God uw dankbre blikken,
En Hij, Hij zij de bron van al wat gij verrigt.

Naar 't fransch van Vinet.

ANNA.

VOOR DEN ONDERWIJZER.

OCTOBER. — VIJFDE WEEK.

Hiskia dient God (2 Kon. 18).

De geschiedenissen van Hiskia en van Josia zijn allermerkwaardigst, niet alleen in verband tot Israels lotgevallen, maar om hare blijvende betekenis voor ons. In beide deze groote en godvruchtige mannen blijkt, hoeveel een eenig godvreezend man vermag en tevens hoe weinig vruchtdragende de grootste uitwendige hervormingen zijn, waar deze van buiten opgelegd en niet uit innerlijken levenswortel zijn voortgekomen.

Ook Hiskia is een toonbeeld, dat noch goddeloosheid noch godsvrucht een erfgoed zijn. Het Bijbelverhaal verklaart ons niet door welken menschelijken invloed God Hiskia gebragt heeft tot een anderen zin dan die in zijn vader leefde en in diens hofhouding en omgeving heerschte. Wij hebben deze karigheid des verhaals niet te zeer te betreuren. In iedere maatschappelijke omgeving, die niet geheel van godsdienstige bestanddeelen is ontbloot, blijft, Gode zij dank, altijd voor de bijzondere ziel de magt om tot het licht of tot de donkerheid zich te neigen. Zoo was het in het met wet en tempeldienst, van het alzo met gebod en belofte bevoorregte Israel nooit, of wie zocht kon vinden, wie bad mogt ontvangen. Reeds van de Heidenen blijkt dit waar, (Hand. 17, vs. 26—28), hoeveel te meer van het uitverkoren volk, waartoe God op onderscheiden tijden en menigerlei wijzen, vroeg en laat, door zijne profeten gesproken heeft. Zelfs in den donkersten nacht rustte in Juda en Israel genoeg licht om den Heer te kunnen kennen en in Hem te gelooven. Wij hebben dus niet zoozeer noodig van nabij te weten, hoe, — wanneer en op wat wijze, — Hiskia tot God geleid werd. Hoofdzak is hier voor ons, dat alle verantwoordelijkheid op onszelf komt, wanneer het in Christus geopenbaarde heil ons vreemd en verre blijft. In ons innerlijk wezen zijn behoeften en krachten gelegd en van God zelven gaan tot ons eene stem en invloed uit, die ons tot algeheele veroordeeling zullen strekken, wanneer wij niet gelijk Hiskia ons uit de duisternis tot het licht laten trekken.

Er was voor Hiskia groote moed noodig om in de oogen des Heeren recht te doen, naar al wat zijn vader David gedaan had. Deze zijn moed wordt ons verklaard uit zijn terstond aanvangen en handelen. Had hij bij een goed voornemen tot uitstel besloten; in plaats van open en beslist te handelen, staatkundig met list en geslepenheid be-

rekend, hij zou weinig of niets hebben tot stand gebragt, maar voor de terstond mode aanwezige bezwaren al meer teruggeweken en eindelijk tot niets doen gekomen zijn. Voor ieder leven hangt er alles aan, dat wij aan invloeden, die wij innerlijk bekennen uit God te zijn, terstond en ten volle hun regt laten. De jeugeling, die zichzelf belooft, op mannelijken leeftijd te zullen zijn, wat hij beseft reeds in jeugdige kracht te moeten zijn, wordt in den regel nooit, wat hij wenschte te worden maar niet wil zijn. Al uitstellende zal hij, indien niet Gods genade het verboodt, voortgaan, totdat de kwade dagen, de dagen der grijsheid komen, waarin hij aan den rand des grafs met de ijskoude onbeschaamheid van overschillig ongelooft het uitsprekt: „ik heb geen lust in deze dingen.“

Weinige menschen zijn op den leeftijd, toen Hiskia aanving den Heer met daden te vreezen, en openlijk Hem te eeren, vreemd aan den innerlijken Hiskia's zin. Het schoone en ware, het goede en heilige is meer of minder hun een ideaal, maar niet heden, morgen zullen zij met dat ideaal ernst maken. Intusschen verliest het ideaal, dat van boven is, met iederen dag iets van zijne aantrekkelijkheid, en leggen de wereld en hare begeerlijkheid in dezelfde mate met toenemende magt hare hand op vleesch en hart.

Voorts blijft in Hiskia tevens, hoe de ware hervormingsmoed met hieldenkracht doet ingrijpen in het werkelijk leven. Er is eene ziekelijke vroomheid, waarbij het lichaam zich niet vertoont als een tempel des Heiligen Geestes, maar waarbij sletschheid van uiterlijk, geelbleek gelaat, slapheid van het gansche wezen veelmeer op ziektigen des gemoeds dan op heiligen levensgloed heenwijzen. Zoodanige vroomheid was niet die van den jeugdigen David, die in de woestijn den beer en leeuw versloeg en Goliaths lichaamskracht niet vreesde. Een andere geest woonde in Hiskia, toen hij de afgoderij zijns volks vernielde, de Philistijnen in strijd bij strijd versloeg, en die ook eindelijk hem in Jeruzalems benarde vest den moed niet ontzong. Die Davids en Hiskia's geest waait frisch en bezielend uit het gansche evangelie ons tegen en Paulus heeft met de daad getoond, hoe hij de navolging van Christus verstond. Maar hoewel het gansche Woord Gods alzo onduidelijkzinnig getuigt voor eene zelfverloochening en onthouding, die ook tot lichaamskracht leiden, bezwijken toch tal van godvreezende jeugelingen voor de verleiding om eene verslappende, ziekelijke kloostervroomheid te stellen boven het schoone Bijbelideaal. In den reid der kloekke heilige mannen der Schrift, niet in Rome's kloostercellen hebben wij het voorbeeld te zoeken, dat den jeugeling bezielen moet en dat tot een mannelijk krachtbetoon in eene voor den Heer te overwinnen wereld vormen kan.

Zien wij in Hiskia, Josia en anderen de magt van het Woord en den Geest Gods op den bijzonderen mensch, in hunne voor zoo korten tijd vruchtdragende hervormingen blijkt tevens treffend en overtuigend, hoe weinig de grootste uitwendig opgelegde omkeeringen beteekenen, omdat zij den innerlijken levenswortel missen. Wat mannen als Hiskia door de magt van uitwendig gezag deden, bleek immer niet meer dan een dam in een magtigen stroom, weldra weder door het geweld van den stroom des verderfs verzwolgen. De erkenning van dit steeds terugkerend feit op het gebied des levens leert ons bij vergelijking te beter den waarlijk wereldhervormenden invloed van het leven en werk van den Christus Gods waarden. Hij heeft een mostaardzaad in den wereldgrond nedergelegd, een weinig zuurdeeg in de meelmasse dezer wereld gemengd, maar zoo van binnen uit, door liefdevloed uit het eigen hart des menschen uit naar den omtrek henen invloed openende, heeft Hij door zijn kruis met de daad de wereld overwonnen, aan hare zelfmoed de doodwond toegebragt en zullen zelfs de poorten der helle zijn koninkrijk niet kunnen overwinnen. Voor het oog van den wereldmensch, die baatzuchtige toe-eigening van het Christendom tot wereldsch doel, — gelijk Constantijn de Groot's verchristelijking van den Heidenstaat, — den Koning van het Godsrijk als winst aanreken, zijn er ook in het werk van den Zoon des menschen tijden van bloei en verval. Niet alzo in het oog des geloovigen. Deze rekent dit winstdoel door de wereld met Jezus' erfdeel enkel schade, maar hij ziet tevens daardoor, dat de arbeid des Heiligen Geestes in de wereld der geesten een langzaam maar bestendig voortgaande is. Dweepte dan de oppervlakkige met geweldshervormingen in staat of kerk, wijsheid is het, niets te willen weten, dan Christus Jezus en dien gekruisigd, d. i. dan vrije, uit het hart uitgaande hervorming door den geest der liefde verkregen.

Als van zelve leidt ons deze opmerking ook nog in ander opzicht te wijzen op het onderscheid tusschen wet en genade, en het wezenlijk onderscheid tusschen iedere andere godsdienst en die des evangelies in het licht te stellen.

Alle godsdienst, welke niet de godsvrucht der wedergeboorte is (Joh. 3: 3) is in den grond zelfmoed; is niet een gezond zijn en krachtig handelen ter eere Gods, maar een voor zichzelf voordeel hebben van de magt, die de godsdienst geeft. Zoo is veler christenen godsdienstigheid wel oprecht, maar tevens dubbelzinnig, van het uiterlijk voorkomen van schijnheiligheid niet vrij, omdat zij maar alleen dat enkel deel des levens beheerscht, waarop de mensch hare nuttigheid gevoelt. Zoo zien wij ontelbare menschen een dubbel leven leiden, in hen twee menschen in één zelfden persoon.

Wat hun ontbreekt is, dat zij zich gesteld hebben onder de wet en het woord genade zelfs van verre niet verstaan. Zij kennen geen ander verschil tusschen de godsdienst van Hiskia en dien van den Christus, dan dat de laatste een meer ontwikkeld leerstelsel en volkomener zedeleer heeft. Hun ontbreekt alle regt verstand van Jezus' woord tot Nikodemus; — voor de kloof tusschen dood en leven, tusschen allen menscheurheid, die nooit de grenzen van het gebied des doods kan overschrijden en het scheppingswerk des Eeuwigen, het werk des levengevenden Geestes, is hun oog geheel gesloten. Zij willen hervormd worden achter-eenvolgens, op menschenwijze, van deel tot deel, als door eene Hiskia's hervorming uitwendig het gebouw huns levens van kamer tot kamer laten reinigen; in plaats van in hun hart den Heiligen Geest toe te laten, ten einde van daar als middelpunt uit, terstond in alle rigtingen hun geheele leven met een nieuwen geest als een zuurdeesem te laten doortrekken. Door deze misvatting leidt menig de aandacht trekkend en grootse, — maar wettisch en dus zelf-zuchtig begin, — vaak geene schrede verder dan dat begin; is de bekeerde mensch in één dag op de hoogte, die hij niet overschrijdt. Geheel anders de uit den Geest geborene. In geen deel zijns levens is wellicht deze opzienbarende van buiten aangebragte Hiskia's hervorming te bespeuren, maar de geest zijns gemoeds is vernieuwd, zijn leven is niet in eenig bijzonder deel, maar in hart en wortel veranderd. Heil daarom ons, dat de hemelse vader niet aan eindeloos wederom noodige Hiskia's hervormingen ons heeft prijs gelaten, maar dat zijne genade ons een ZALIGMAKER heeft gegeven, die in eigen persoon de wereld heeft overwonnen, die zelf de daad tot omkeer van ons geheel innerlijk leed heeft volbragt. Heil den geloovige, want hij kent en heeft een Koning, in wien hij, — hij zelf — wedergeboren is.

C. S. A. v. S.

GEZEGDEN EN SPREUKEN.

Verkeert gij met iemand, die u altijd vleit: zijt op uwe hoede; want hij drijft den spot met u of zoekt u te misleiden.

Gepaste bescheidenheid en beleefdheid zij u immer aanbevolen; heb daarentegen een afkeer van kruipend en onbeschaamdheid. Beiden zouden u bij elk braaf mensch verdacht en veracht maken.

Kinderen zijn doorgaans uitermate op fraaie kleederen gezet. Sommigen zijn daarenboven nog zoo onverstandig, dat zij iemand, die minder gekleed is dan zij, verachten. Bedenk gij wel, dat de waardigheid niet in de kleederen, maar in den persoon zelf zit?

Een waarlijk vroom en godsdienstig mensch, met gelapte kleederen aan, hoewel somtijds bij de menschen veracht, is echter aangenaam bij God. Hij daarentegen, die in zijden kleederen gedost is en bij de grooten der aarde geacht, maar ondegend en goddeloos, is een gruwel voor God. Want God ziet niet aan dat voor oogen is, maar Hij ziet op het hart.

Zeg nooit: „nu ben ik alleen en het is duister,“ nu kan ik wel eene kwade daad bedrijven. Want Gods oogen doorloopen de gansche aarde; zij zijn vuurvlammen; bij Hem is toch de duisternis licht, de nacht licht voor Hem als de dag.

Wacht u toch voor den eersten stap van oneerlijkheid. Kinderen, die in hunne jeugd eenen appel of eene peer durfden ontvreemden, deden onder geworden zijnde, de grootste diefstallen en eindigden hun leven op het schavot.

Die verij is gelijk aan den kanker, die in den beginne klein en onmerkbaar opkomt, echter al schielijker voortgaat en weldra zulke diepe wortelen geschoten heeft, dat men er eindelijk aan sterft.

Vriendschap is ieder mensch ingeschapen. Een oprechte vriend onder de menschen is evenwel waarlijk zeldzaam. Wilt gij echter een onwankelbaren, oprechten, trouwen vriend in nood en dood? Welnu: Kies God tot uwen Vriend, en gij zult meer in Hem vinden, dan ooit iemand van Hem zou kunnen zeggen.

„Vrienden in den nood,
Twee en dertig in één lood.“

Dat is: wanneer men in den nood is, zal men de waarde zijner vrienden eerst leeren kennen. De meesten zullen ons dan verlaten, of zoo zij ons bijblijven, zijn zij zoo licht (is hunne vriendschap zoo onbeduidend) dat, indien men hen kon wegen, er wel twee en dertig in één lood zouden zijn.